

**College van Gedeputeerde Staten
statenvoorstel**

DATUM	21 maart 2017	NUMMER PS	PS2017BEM08
AFDELING	BDO	COMMISSIE	BEM
STELLER	Hans Versteeg	DOORKIESNUMMER	030-2583364
DOCUMENTNUMMER	81A9FD48	PORTEFEUILLEHOUDER	Pennarts-Pouw

Titel : Herindelingsadvies Vijfheerenlanden

Inhoudsopgave

Ontwerpbesluit pag. 4

Toelichting pag. 6

Bijlagen:

1. Herindelingsadvies Vijfheerenlanden
 2. Reactienota Vijfheerenlanden
 3. Bijlagenboek zienswijzen op Herindelingsontwerp Vijfheerenlanden
-

Aan Provinciale Staten,

Inleiding

Voor u ligt het ontwerp- herindelingsadvies Vijfheerenlanden. Op 29 november jl. hebben wij het herindelingsontwerp Vijfheerenlanden vastgesteld. Het ontwerp lag na voorafgaande bekendmaking van 1 december 2016 tot en met 26 januari 2017 voor iedereen ter inzage. Voor Zuid-Holland en Leerdam, Vianen en Zederik lag het ontwerp tot 2 maart 2017 ter inzage. Gedurende de termijn van de ter inzage legging kon iedereen een zienswijze bij ons indienen. De zienswijzen zijn beantwoord in de Reactienota en geeft aan of, en zo ja, op welke punten de zienswijze aanleiding geeft tot verbetering van het eerder vastgesteld Herindelingsontwerp, wat uitmondt in het voorliggende ontwerp-Herindelingsadvies.

Voorgeschiedenis

De raden van Leerdam, Vianen en Zederik hebben op 10 november 2015 eensluidend het besluit genomen om te herindelen tot een nieuwe gemeente Vijfheerenlanden. Het initiatief voor herindeling is daarmee 'van onderop' en past als zodanig in het provinciaal beleid van Utrecht. De gewenste herindeling van de drie gemeenten (Vianen in Utrecht, Leerdam en Zederik in Zuid-Holland) maakt ook een provinciale grenswijziging, zijnde een provinciekeuze voor de nieuwe gemeente, noodzakelijk. Een bestuurlijke meerderheid van de gemeenten (de raden van Leerdam en Vianen en de drie colleges) hebben een voorkeur voor de provincie Utrecht uitgesproken, de raad van Zederik heeft een voorkeur voor de provincie Zuid-Holland.

Provinciale Staten (PS) van Zuid-Holland en Utrecht hebben een Interprovinciale Commissie (IPC) ingesteld met de opdracht om een herindelingsontwerp en -advies voor te bereiden. Na een zorgvuldig doorlopen fase van open overleg met alle betrokkenen, kon de IPC geen overeenstemming bereiken over de vestigingsprovincie voor de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) is vervolgens om een besluit gevraagd en hij heeft op 9 september 2016 de provincie Utrecht aangewezen om de herindelingsprocedure voort te zetten. In verband hiermee is de IPC opgeheven bij PS-besluit van 19 september 2016.

Wij hebben in het kader van de voortzetting van het herindelingsproces nog overleg gevoerd met Gedeputeerde Staten (GS) van Zuid-Holland en met de drie colleges van burgemeester en wethouders van Leerdam, Vianen en Zederik. Op basis van alle relevante informatie uit de IPC-fase, de (onderzoeks)rapporten en uitkomst van de overleggen met GS van Zuid-Holland en de colleges van Leerdam, Vianen en Zederik is het herindelingsontwerp Vijfheerenlanden opgesteld.

Essentie / samenvatting

Er zijn in totaal 534 zienswijzen ontvangen op het herindelingsontwerp. Daarvan zijn 480 zienswijzen van inwoners ontvangen, waarvan 425 gebruik hebben gemaakt van beschikbaar gestandaardiseerd format, met een provincievoorkeur voor Zuid-Holland. Uit Zederik hebben 363 inwoners gereageerd, uit Leerdam 71 inwoners, uit Vianen 10 inwoners en 36 overig. De meeste reacties houden verband met de provinciekeuze i.c. spreken een voorkeur uit voor Zuid-Holland.

Het (ontwerp)-Herindelingsadvies bevat het advies aan de minister van BZK over het herindelingsverzoek van Leerdam, Vianen en Zederik tot een ongedeelde samenvoeging van een nieuwe gemeente Vijfheerenlanden met als vestigingsprovincie Utrecht.

Het verzoek tot samenvoeging van de gemeenten is getoetst aan het Beleidskader gemeentelijke herindeling van BZK en de provinciale uitgangspunten voor herindeling. In hoofdstuk 5 van het advies is de herindeling getoetst aan deze criteria.

Voor de beoordeling en afweging van de provinciegrenswijziging is geen beleids-of beoordelingskader beschikbaar. Wij hebben onze uitgangspunten nader uitgeschreven in paragraaf 6.2 van het Herindelingsadvies. Bij de provinciekeuze vormt het draagvlak en de democratische legitimiteit ervan bij de drie gemeenten het vertrekpunt. Vervolgens is op basis van een zorgvuldige belangenafweging nagegaan of er zwaarwegende argumenten zijn die de provincievoorkeur van de meerderheid van de gemeente beletten. Een provinciegrenswijziging heeft effecten op de gemeenschappelijke regelingen. Dit vraagstuk, de beoordeling en de belangenafweging zijn verwoord in hoofdstuk 6 van het Herindelingsadvies.

Het advies luidt als volgt:

1. Er wordt ingestemd met een ongedeelde samenvoeging van Leerdam, Vianen en Zederik per 1-1-2019;
2. Op basis van bestuurlijke en inhoudelijke argumenten past de provincie Utrecht als vestigingsprovincie voor Vijfheerenlanden het beste bij het gewenste profiel van de nieuwe gemeente en de toekomstige ontwikkeling van inwoners en ondernemers;
3. De provincie Utrecht acht het wenselijk dat de herindelingswet voorzieningen bevat ter beslechting van eventuele conflicten over de gevolgen van de gewijzigde indeling van de veiligheidsregio's, gezondheidsdiensten en omgevingsdiensten/RUD's. Hierbij wordt gedacht aan het stellen van een termijn waarbinnen duidelijkheid over de gevolgen wordt verschaft en aanwijzing van een partij die een besluit neemt als de deelnemers er zelf niet uit komen.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

Het duurzaam en toekomstbestendig versterken van de kwaliteit van het openbaar bestuur.

Financiële consequenties

Voor dit moment niet. Als de minister van BZK ingaat op ons aanbod om het proces van ontvlechting te begeleiden kan dat financiële consequenties hebben die wij dan met PS zullen bespreken.

Bestuurlijke dilemma's / politieke gevoeligheid

De provincies Zuid-Holland en Utrecht verschillen van mening over de beoordeling en afweging van de provinciekeuze voor de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden. In dit verband wordt verwezen naar paragraaf 4.2, Zienswijze provincie Zuid-Holland.

Overwogen oplossingsrichtingen en alternatieven

De herindeling van Leerdam, Vianen en Zederik wordt door de drie raden bij overgrote meerderheid gedragen. De provincievoorkeur voor Utrecht voor de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden wordt gesteund door twee van de drie gemeenteraden (37 van de 51 van de raadsleden) en de drie colleges van burgemeester en wethouders. De herindeling is op initiatief van de drie gemeenten en is in lijn met ons beleid dat herindelingen van onderop kunnen rekenen op onze steun.

Effecten op duurzaamheid

De nieuwe gemeente Vijfheerenlanden is een bestuurskrachtige, duurzaam robuuste gemeente voor de komende decennia.

Voorgesteld wordt het ontwerp-Herindelingsadvies Vijfheerenlanden vast te stellen.

Gedeputeerde Staten,

Voorzitter,

Secretaris,

Ontwerp-besluit

Besluit van Provinciale Staten van Utrecht van 19 april 2017, nummer 81A9FD48 tot vaststelling van het Herindelingsadvies Vijfheerenlanden.

Provinciale Staten van Utrecht;

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van 21 maart 2017, afdeling BDO, nummer 81A9FD47;

Overwegende;

- Dat Leerdam, Vianen en Zederik een uitgebreid en zorgvuldig traject over hun bestuurlijke toekomst hebben doorlopen, met betrokkenheid van inwoners, bedrijven en maatschappelijke middenveld en op 10 november 2015 hebben besloten om te herindelen tot een nieuwe gemeente Vijfheerenlanden.
- Dat in verband hiermee ook een wijziging van de provinciegrenzen nodig is en op basis van het merendeel van de raden (twee van de drie), alle drie de colleges en de meerderheid van de absolute raadszetels het voorstel steunden van de drie colleges van burgemeester en wethouders om voor Utrecht als vestigingsprovincie te kiezen. De gemeenteraad van Zederik sprak op basis van een andere weging van de argumenten een provincievoorkeur uit voor Zuid-Holland (8 voor en 7 tegen);
- Dat op basis van hun herindelingsverzoek provinciale staten van Zuid-Holland en van Utrecht een Interprovinciale commissie hebben ingesteld met de opdracht om een herindelingsontwerp en ontwerp-Herindelingsadvies over deze herindeling op te leveren maar door verschil van opvatting over de argumenten voor de beoordeling van de provinciekeuze deze opdracht niet kon uitvoeren;
- Dat in verband hiermee de IPC de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een voor Gedeputeerde Staten bindend besluit heeft gevraagd over wie het herindelingsproces gaat voorzetten: de minister zelf óf één van de betrokken provincies;
- Dat de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de provincie Utrecht heeft aangewezen om het herindelingsproces voort te zetten met als argumentatie dat hij de voorkeur van de meerderheid van de gemeenten volgt, in lijn met de opvatting dat herindelingen zoveel mogelijk 'van onderop' tot stand komen en in lijn met de democratische beginselen;
- Dat Gedeputeerde Staten in de vervolgpprocedure het herindelingsontwerp Vijfheerenlanden hebben opgesteld en voor een ieder ter inzage hebben gelegd;
- Dat op basis van de ontvangen zienswijzen kan worden geconcludeerd dat er veel draagvlak is voor de samenvoeging van de drie gemeenten tot een nieuwe gemeente Vijfheerenlanden;
- Dat de zienswijzen met name zijn gericht tegen de onderbouwing van de provinciekeuze Utrecht en op basis van onze uitgangspunten voor de beoordeling en afweging voor de provinciegrenswijziging kan worden geconcludeerd dat er geen zwaarwegende overwegingen zijn die de provinciekeuze voor Utrecht beletten maar dat wel de organisatorische, operationele en financiële gevolgen voor de wettelijke gemeenschappelijke regelingen een procesmatig aanpak vragen waar tijdig mee moet worden gestart.

Gelet op artikel 14 van de Wet algemene regels herindeling;

Besluiten:

Vast te stellen het Herindelingsadvies Vijfheerenlanden dat inhoudt dat Leerdam, Vianen en Zederik worden samengevoegd tot een nieuwe gemeente Vijfheerenlanden per 1-1-2019 met als vestigingsprovincie Utrecht.

Voorzitter,

Griffier,

Toelichting

1. Wettelijke grondslag

Artikel 14 Wet algemene regels herindeling.

2. Beoogd effect

De nieuwe gemeente Vijfheerenlanden is een bestuurskrachtige, duurzaam robuuste gemeente voor de komende decennia.

3. Effecten op duurzaamheid

Met de herindeling van Leerdam, Vianen en Zederik ontstaat een duurzame en toekomstgerichte gemeente Vijfheerenlanden met ca. 54.000 inwoners die gelet op de bestuurlijke verhoudingen in de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden en U10 als duurzaam toekomst gereed kan worden aangemerkt.

4. Argumenten

Voor de samenvoeging van de gemeenten Leerdam, Vianen en Zederik tot een nieuwe gemeente Vijfheerenlanden per 1-1-2019 met als provincievoorkeur Utrecht, zijn de volgende argumenten:

1. Mede op basis van een haarkbaarheidsonderzoek naar een nieuwe gemeente Vijfheerenlanden uitgevoerd door Code Samen, hebben de Leerdam, Vianen en Zederik in grote meerderheid op 10 november 2015 besloten tot de vorming van een nieuwe gemeente Vijfheerenlanden. De gemeenten hebben een zorgvuldig proces doorlopen met betrokkenheid van inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven. Het herindelingsverzoek voldoet aan de toetsingscriteria van het Beleidskader gemeentelijke herindeling van BZK en aan de provinciale criteria dat een herindeling van onderop tot stand komt. Korthedshalve wordt verwezen naar hoofdstuk 5 van het Herindelingsadvies.

2. De nieuwe gemeente zet in op de toekomst en zoekt een omgeving waar de meeste kansen liggen. Belangrijk zijn haar streven naar een meer invloedrijke bestuurlijke positie en economische groei gericht op innovatie. Die belangen zijn volgens de gemeenten het beste geborgd in de provincie Utrecht die qua bestuursstijl aanspreekt en meer gevoel voor bestuurlijke nabijheid. De nieuwe gemeente heeft een sterkere positie in het bestuurlijk netwerk ten opzichte van andere gemeenten in de provincie dan in Zuid-Holland. Voor meer argumenten en de weging daarvan, wordt verwezen naar *hoofdstuk 6.3 van het Herindelingsadvies*.

5. Kanttekeningen

De voorstanders van de provinciekeuze Zuid-Holland komen met andere argumenten voor de provinciekeuze. In dit verband wordt verwezen naar de Reactienota onderdelen 4.1.2 en 4.2 en hoofdstuk 5 Reactie zienswijzen van iedereen en naar paragraaf 6.4 Beoordeling effecten van de provinciegrenswijziging van het Herindelingsadvies.

6. Financiën

Voor dit moment niet. Als de minister van BZK ingaat op ons aanbod om het proces van ontvlechting te begeleiden kan dat financiële consequenties hebben die wij dan met PS zullen bespreken.

7. Realisatie

Het vastgestelde Herindelingsadvies wordt aan de minister van BZK gezonden en dan volgt het wetgevingstraject zoals beschreven in hoofdstuk 7 van het Herindelingsadvies met als beoogd ingangsdatum 1-1-2019. In november 2018 worden herindelingsverkiezingen georganiseerd voor de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden.

8. Juridisch

Zie wettelijke grondslag onder 1.

9. Europa

n.v.t.

10. Communicatie

Op 22 maart 2017 vindt een persmoment plaats naar aanleiding van het GS-besluit. De burgemeesters van Leerdam, Vianen en Zederik zijn daarbij aanwezig.

11. Bijlagen

Er is een Reactienota waarin alle ingediende zienswijzen zijn opgenomen en van een reatie van GS zijn voorzien. Daarnaast is er een Bijlagenboek Zienswijzen Vijfheerenlanden en bevat alle ontvangen zienswijzen.

Artikelsgewijze toelichting

n.v.t.